proLékaře.cz | 13.11.2026



## Dickman CA, Fehlings MG, Gokaslan ZL. **Spinal Cord and Spinal Cord Tumors – Principles and Practice.** New York: Thieme 2006. 694 stran. ISBN 3-13-130771-4.

Hlavní autoři patří mezi nejuznávanější odborníky v oblasti chirurgické léčby páteře a jsou vedoucími spinálních programů v rámci svých pracovišť (prof. Dickman-Barrow Neurological Institute, Phoenix, USA; prof. Fehlings – Division of Neurosurgery Toronto, Kanada; prof. Gokaslan-John Hopkins University Medical Center, Baltimore, USA). Na základě spolupráce s experty v oborech spinální chirurgie, neurochirurgie, onkologie, patologie, radiační onkologie a ortopedie předkládají ve své publikaci přehledný pohled na současné možnosti v diagnostice a léčbě nádorů páteře a míchy. Na 694 stranách je rozebrána celá problematika velmi obsáhle, ale přitom zdostatek srozumitelně, k čemuž přispívá i velké množství velmi kvalitních ilustrací, radiografické dokumentace, schémat, návodů a fotografií. Text je členěn do 44 kapitol, které jsou vybrány tak, aby postupně vedly ke komplexnímu porozumění tématu.

První kapitola popisuje anatomii páteře a míchy se zaměřením na aspekty nezbytné pro chirurga. Pochopení podstaty nádorů těchto struktur včetně periferních nervů a paraspinálních tkání umožňuje dalších několik kapitol zahrnujících nádorovou patologii, molekulární biologii a onkologickou klasifikaci. Následují kapitoly o radiologickém vyšetření páteře s diferenciální diagnostikou patologických nálezů a dále pojednání o neurologické manifestaci nádorů. Nemalá část publikace je zaměřena na indikace a možnosti konzervativní léčby v podobě systémové a intrathekální chemoterapie, embolizačních technik, stereotaktické radiochirurgie, brachyterapie a radioterapie. Zvláštní kapitola je pak věnována diagnostické elektrofyziologii a peroperačnímu monitoringu. Hlavní kapitoly jsou cíleny na jednotlivé typy nádorů, jejich specifiku, staging, klasifikaci a chirurgické možnosti léčby v detailních „krok za krokem" podávaných instrukcích o chirurgických přístupech a metodách jejich resekce. Logicky navazují kapitoly o technických možnostech spinální rekontrukce a stabilizace a vhodné instrumentaci včetně endoskopických technik. Práce zahrnuje i diskusi o současných algoritmech v léčbě páteřních metastáz. Za každou kapitolou je uveden přehled použité literatury.

V ucelené formě je tak čtenáři nabízen současný multidisciplinární pohled vycházející z bohatých klinických zkušeností jednotlivých spoluautorů. Vzhledem k rychlému rozvoji technik využívaných v léčbě onemocnění páteře a míchy je přínos této práce především v jejím shrnujícím, hodnotícím a zastřešujícím charakteru. Je určena především pro lékaře, kteří se na onemocnění páteře specializují, tj. neurochirurgy a ortopedy. Zároveň je však i dobrou doplňkovou učebnicí pro lékaře v přípravě na atestaci z uvedených oborů. Mohou z ní odborně čerpat i radiologové, neurologové, onkologové či jiní lékaři.

*MUDr. Pavel Buchvald*

## Ernst A, Herzog M, Seidl RO. **Head and Neck Trauma.** Stuttgart, New York: Thieme 2006. 222 stran. GTV ISBN 3-13-140001-3. TMP ISBN 1-58890-437-7.

Kniha je rozdělena do 4 částí, má 222 strán, 249 ilustrací. Je určena odborníkům, kteří se zabývají problematikou poranění hlavy a krku. Publikace řeší hlavně poranění krku a ta poranění hlavy, které se netýkají mozku. Autoři knihy – prof. A. Ernst a dr. Rainer O. Seidl jsou z jednoho pracoviště – z otorinolaryngologické kliniky a trauma centra Univerzitní nemocnice v Berlíně. Další spoluautor publikace je prof. M. Herzog z maxilofaciální kliniky stejné nemocnice. Právě proto podává monografie vyčerpávajícím způsobem přehled o dané problematice. První část je zaměřena na hodnocení a klasifikaci poranění hlavy a krku. Je rozdělena do 4 kapitol. V první kapitole jsou dokonce uvedeny zásady první pomoci, úkoly záchranné služby a priority v léčbě. 4. kapitola pojednává o obecných principech úrazu hlavy a krku přes poranění kůže, kostí, kloubů až k poranění svalů a periferních nervů. Druhá část je zaměřena na diagnostiku. Je rozdělena do 9 kapitol. Jednotlivé metody jsou podrobně rozebrány a podávají přesný přehled o moderních technikách diagnostiky a také o moderní klasifikaci jednotlivých poranění. Každá kapitola je uvedena ještě několikastránkovým úvodem o chirurgické anatomii dané krajiny. Poslední část popisuje léčbu poranění hlavy a krku. Má 9 kapitol. V úvodní kapitole čtenář najde obecné zásady léčby rány v oblasti hlavy a krku, včetně střelných a chemických poranění. Léčba poranění mozku a jednotlivá extracerebrální krvácení jsou zde uvedeny sice pouze heslovitě, ale dostatečně. Zato jsou zde uvedeny podrobně zásady léčby poranění báze lební, orbity či obličejového skeletu. Vcelku je monografie velmi zdařilým dílem, které umožňuje rychlou orientaci v problematice poranění hlavy a krku a zároveň podává návrhy na léčbu jednotlivých poranění. Obrázky i schémata jsou vynikající kvality. To vše předurčuje publikaci zejména pro traumatology zabývajícími se tímto druhem poranění, a tak by publikace neměla chybět v knihovnách traumacenter.

*prof. Pavel Haninec*